

Citeertitel:

Kiewiet-Kester, J. (2007). *Toekomstige leerkrachten (opleiden) in de school*. Alphen aan den Rijn: Kluwer.

Flaptekst:

Van oudsher is het opdoen van werkervaring onderdeel van de opleiding tot leerkracht. In de regel was dit voornamelijk opleidingsgestuurd. De laatste jaren vindt er langzaam een verschuiving plaats. In de tijd dat er wordt gesproken over lerende organisaties en voortdurende professionalisering wordt er ook binnen basisschoolbesturen meer nagedacht over de mogelijkheden om toekomstige medewerkers (gedeeltelijk) zelf op te leiden. De opleiding tot leerkracht wordt meer een samenspel tussen basisschool, opleiding en student. Studenten voeren niet langer alleen opdrachten van de PABO uit, maar ook van de school zelf. Daarbij vormt het eigen leerproces van de student een uitgangspunt voor de inhoud van de stages. Trajecten volgens dit principe worden veelal besproken onder de naam 'Opleiden in de school'.

'Opleiden in de school' kan betrekking hebben op alle soorten (toekomstige) medewerkers in alle soorten onderwijs. Dit boek richt zich daarbinnen specifiek op de opleiding van toekomstige leerkrachten in het basisonderwijs. Dit komt terug in de titel van het boek: Toekomstige leerkrachten (opleiden) in de school. 'Opleiden' staat hierbij tussen haakjes omdat in de loop van het boek zal blijken dat toekomstige leerkrachten vaak meer doen in de school dan dat zij alleen een opleiding volgen. Toekomstige leerkrachten in de school kunnen van meerwaarde zijn, ook voor de school zelf.

Het boek is bedoeld om (bovenschools) schoolleiders informatie en duidelijkheid te geven over (de mogelijkheden rond) 'Opleiden in de school'. Het wil een antwoord zijn op de vraag naar een helder overzicht waarbij achtergronden en praktische toepasbaarheid hand in hand gaan. Een grote hoeveelheid literatuur, documenten en website-informatie is samengebracht en gecombineerd met input uit het onderwijsveld. Bij de totstandkoming van dit boek is uitdrukkelijk contact gezocht met verschillende scholen en PABO's.

Bestelinformatie:

Dit boek is te bestellen bij de boekhandel, via 3D - leren en organiseren (info@LERENenORGANISEREN.nl) of rechtstreeks bij de uitgever:
<http://www.kluwershop.nl/details.asp?pr=12291>

Inhoudsopgave:

Voorwoord

Opmerkingen, aanvullingen, vragen...

Inhoudsopgave

- 0 Inleiding
  - 0.1 Aanleiding
  - 0.2 Gebruikte terminologie
  - 0.3 Opbouw van het boek

- DEEL 1
- 1 De oorsprong van 'Opleiden in de school'
  - 1.1 Problemen m.b.t. (opleiding van) onderwijspersoneel
  - 1.2 Werkplekieren als mogelijke oplossing
- 2 Vormen van 'Opleiden in de school'
  - 2.1 Factoren van 'Opleiden in de School'
  - 2.2 Verschillende modellen
- 3 Verplichting en verantwoordelijkheid
  - 3.1 Wetgeving
  - 3.2 Subsidie
  - 3.3 Convenant
- 4 Voorwaarden en kwaliteit
  - 4.1 Voorwaarden
  - 4.2 Beoordeling van de kwaliteit
- 5 Relatie met het Integraal PersoneelsBeleid (IPB)
  - 5.1 De toekomstige leerkracht als collega
  - 5.2 Taak- en functiedifferentiatie
  - 5.3 Wet BIO en de bekwaamheidseisen
- 6 Functies en taken
  - 6.1 Betrokkenen op beleidsniveau
  - 6.2 Betrokkenen bij schoolgerichte coördinatie en begeleiding
  - 6.3 Betrokkenen bij directe begeleiding van de toekomstige leerkracht
  - 6.4 Overige betrokkenen

DEEL 2 - De ontwikkelcirkel

- 7 Oriëntatie
- 8 Visie & draagvlak
- 9 Experiment & Implementatie
- 10 (Tussentijdse) evaluatie
- 11 Facilitering

TOT SLOT

- 12 Afsluiting
  - 12.1 Opbrengst en investering
  - 12.2 Geen problemen, maar uitdagingen

Gebruikte bronnen

Bijlagen

Literatuurlijst

- Bergenhengouwen, G.J., Mooijman, E.A.M. & Tillema, H.H. (1999). *Strategisch opleiden en leren in organisaties*. Deventer: Kluwer.
- Bolhuis, S.M. & Simons, P.R.-J. (2001). *Leren en werken*. Alphen aan den Rijn: Samson.
- CentERdata / ECORYS/ QQQ Delft (2006). *De toekomstige arbeidsmarkt voor onderwijspersoneel tot 2015, Arbeidsmarktprognoses voor primair onderwijs, voortgezet onderwijs en bve-sector*. Hoofdrapport. Rotterdam: ECORYS. Via Internet: <http://www.minocw.nl/documenten/ToekomstigeArbeidsmarkt.pdf>
- Glaudé, M.Th. (1997). *Werkplek-opleiden als innovatie*. Academisch proefschrift, Universiteit Utrecht.
- Hassing, P., Van Manen, T., Simons, J. & Van Velden, W. (2003). *Taakdifferentiatie, functiedifferentiatie, beloningsdifferentiatie in het primair en voortgezet onderwijs*. Den Haag: IPB-bureau.
- Houtveen, T., Versloot, B. & Groenen, I. (2006). *De begeleiding van startende leraren In het voortgezet onderwijs en het basisonderwijs*. Den Haag: Sectorbestuur Onderwijsarbeidsmarkt (SBO)
- Kallenberg, A.J. (2007). *Opleiden van leraren bij institutionele samenwerking: een vierluik*. Workingpaper. Heerlen: Ruud de Moorcentrum
- Kaptein, M. & Tulder, R. van (2002). Principes voor een effectieve stakeholderdialoog, het proces bepaalt de uitkomst. *Tijdschrift voor Management & Organisatie*, 6, 5-20
- Kessels, J.W.M. (1996). *Succesvol ontwerpen: curriculumconsistentie in opleidingen*. Deventer: Kluwer Bedrijfswetenschappen. (15)
- Kiewiet-Kester, J. (2006). *PDS nader bekeken, een praktijkbeschrijving van 'Opleiden in de school'*. Leiden: Kenniskring Educatie, Hogeschool Leiden.
- Kiewiet-Kester, J. (2007). 'Opleiden in de school' als katalysator voor schoolontwikkeling. *BasischoolManagement*, 8, 8-11
- Koot, A.N.G.J. & Den Dekker, F. (1999). *Leren en opleiden op de werkplek*. 's-Hertogenbosch: Vereniging de Samenwerkende Landelijke Pedagogische Centra.
- Landelijk Overleg Lerarenopleidingen Basisonderwijs –Expertgroep Kwaliteit Lerarenopleiding Primair Onderwijs (2004). *Koersen op meesterschap*. Den Haag: Landelijk Overleg Lerarenopleidingen Basisonderwijs (LOBO)
- Mastenbroek, W.F.G. (1993). *Macht, organisatie & communicatie*. Heemstede: Holland Business Publications.
- Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (2006). *Nota werken in het onderwijs 2007*. Via Internet: www.minocw.nl/werkinonderwijs
- Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO) & Inspectie van het onderwijs (2007). *Opleiden in de school, kwaliteitsborging en toezicht*. Studie. Inspectierapport 2007 – 09.
- Onderwijsraad (2005). *Advies 'Leraren opleiden in de school'*. Den Haag: de Onderwijsraad.
- Onstenk, J. (1997). *Lerend leren werken: Brede vakbekwaamheid en integratie van leren, werken en innoveren*. Delft: Eburon.

- Popeijus, H.E. & Geldens, J. (2006). Samen opleiden: een gedeelde verantwoordelijkheid. In: *Velon*, tijdschrift voor lerarenopleiders, jaargang 27(3).
- Roelofs, W.W. (2000). *Opleidingsscholen primair onderwijs; conceptuele vormgeving en innovatiestrategie*. 's Hertogenbosch: KPC groep.
- Sectorbestuur Onderwijsarbeidsmarkt (2005). *Handboek IPB-PO*. Via Internet: <http://www.ipb-onderwijs.nl/sitemanager.asp?pid=200>.
- Senge, P. (2001). *Lerende scholen*. Den Haag: Academic Service.
- Weber, F.J. (2001). *Leiding geven aan verandering*. Alphen aan den Rijn: Kluwer
- Werkgeversvereniging Primair Onderwijs (2006). *CAO PO 2006-2008, Collectieve Arbeidsvoorwaarden voor het primair onderwijs*. Woerden: WvPO.
- Wierdsma, A.F.M. & Swieringa, J. (2002). *Lerend organiseren, als meer van hetzelfde niet helpt*. Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff.
- Witziers, B. (2001). Het effectiviteitsvraagstuk rondom bedrijfsopleidingen. In: J.W.M. Kessels & F.F. Poel (red.), *Human Resource Development, organiseren van het leren* (pp. 385-398) Alphen aan den Rijn: Samsom.